

Λεξιλογικά - Γραμματικά - Ερμηνευτικά σχόλια

φιλοκαλέω -ῶ: αγαπώ το ωραίο. Οι Αθηναίοι συνθέτουν τις αντιθέσεις σε ένα αρμονικό σύνολο: συνθέτουν τη θεωρία με την πράξη, το λόγο με το έργο, τη σοφία με την ανδρεία. Η συνύπαρξη όλων αυτών χαρίζει στον Αθηναίο αρετή στη συμβίωση με τους συμπολίτες του, δηλαδή κοινωνική αρετή αλλά και την πίστη στην ελευθερία.

εὐτέλεια : λιτότητα

φιλοσοφέω -ῶ : αγαπώ τη γνώση. Στην αρχή, ο Περικλής παρουσιάζει την βασική *αντινομία* του Αθηναίου: είναι άνθρωπος με πνεύμα και ευαισθησία αλλά ταυτόχρονα είναι και λιτός και διατηρεί τον ανδρισμό του σε αντίθεση τόσο με την ανατολίτικη χλιδή όσο και με τη σπαρτιατική λιτότητα.

μαλακία : μαλθακότητα

χρῶμαι τινί

καιρός ἔργου : ευκαιρία εκτέλεσης έργου : Για τους Αθηναίους ο πλούτος δεν είναι αιτία διαφθοράς και μαλθακότητας αλλά είναι *αφορμή για δράση*.

κόμπος λόγου : κομπορημοσύνη

διαφεύγω (αποπειρατικός ενεστώς) *ἔργω* : προσπαθώ να διαφύγω δια της εργασίας.

ἔνι (*ἔνεστι* : ενυπάρχει)

ἐπιμέλεια ἔνι οἰκείων ἅμα και πολιτικῶν : υπάρχει ως δυνατότητα η φροντίδα για τις ιδιωτικές και πολιτικές υποθέσεις συγχρόνως.

ἕτερα προς ἔργα : αντί πρὸς ἕτερα ἔργα.

ένδεῶς : ελλιπώς

μετέχω τινός

ὁ, ἡ ἀπράγμων, τό ἄπραγμον : Στην κατηγορία των Σπαρτιατών ότι οι Αθηναίοι είναι πολυπράγμονες ο Περικλής απαντά ότι μαζί με την ἐπιμέλεια τῶν οἰκείων, απαραίτητη είναι και η ενασχόληση με τα κοινά επειδή αυτή αφορά συνολικά την πόλη μέσω της οποίας ενεργεί ο πολίτης.

ἀχρεῖος: ἀχρηστος

ἦτοι: (*ἦ + τοι* : βεβαίως)

κρίνω : εκδίδω την απόφασή μου σε προτεινόμενες γνώμες.

Η Γνώση με τρόπο απλό και κατανοητό!

ένθυμέομαι - οὔμαι (ἔχω ἢ τίθημι ἐν θυμῷ) : συλλαμβάνω με το νου τα πράγματα.

προδιδάσκομαι : ενημερώνομαι

ἔρχομαι ἔργω ἐπί τι : ἔρχομαι εμπράκτως σε κάτι. Ο λόγος είναι η απαραίτητη προϋπόθεση της κοινοποίησης στους πολίτες της πράξης στην οποία θα προβεί τόσο ο ἄρχων όσο και ο αρχόμενος –εξατομικευμένα και συλλογικά- στα πλαίσια της συμμετοχικής και άμεσης δημοκρατίας όπου τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις *κατανέμονται* με τρόπο δίκαιο και αναλογικά με τις δυνατότητες του καθενός.

ἐκλογίζομαι: συλλογίζομαι

κράτιστοι την ψυχὴν: γενναιότατοι

ἀποτρέπομαι ἐκ τῶν κινδύνων : αποφεύγω τους κινδύνους.

ἀδεῶς : αδίστακτα

ἐς χάριν : εκδίδω την απόφασή μου σε προτεινόμενες γνώμες

ὁ τοῖς ἄλλοις ἀμαθία μὲν θράσος, λογισμὸς δὲ ὄκνον φέρει : Μολονότι η άγνοια συνοδεύεται από το θράσος και η γνώση από το φόβο και την περίσκεψη, στους Αθηναίους συμβαίνει το αντίθετο : η γνώση δεν δημιουργεί φόβο και δισταγμό και το *θάρρος* (όχι η αποκοτιά και η έκθεση σε κίνδυνο χωρίς προφυλάξεις) δεν είναι αναγκαστικά συνώνυμο της άγνοιας.

Οι Αθηναίοι γνωρίζουν και τα δεινά και τα ήδέα.

ὁ δὲ ἀντοφείλων ἀμβλύτερος: Συνολικά ο Περικλής εξορίζει την έννοια του φόβου από τις σκέψεις και τις πράξεις του Αθηναίου, τόσο στον πόλεμο όσο και στην ειρήνη. Χαρακτηριστικό είναι το περιεχόμενο της ευεργεσίας: «*αποκτάμε τους φίλους*», λέει ο Περικλής, «*ευεργετώντας, εὔ δρᾶν, παρά ευεργετούμενοι εὔ πάσχειν*». Όταν κάνουμε το καλό δεν αναμένουμε ανταπόδοση ενώ ο ευεργετούμενος δεσμεύει την ελευθερία του στην έγνοια ότι πρέπει να ανταποδώσει την ευεργεσία. Η ευεργεσία ξεκινά περισσότερο από αγάπη στην ελευθερία παρά από υπολογισμό σε μια συναλλαγή, δοῦναι και λαβεῖν που δεσμεύει τόσο τον ευεργετούντα όσο και τον ευεργετούμενο.

Η Γνώση με τρόπο απλό και κατανοητό!

Κωδωνόχημος κρατήρας, 425 π.Χ. Μουσείο Καλών Τεχνών Βοστώνης..

*Ο ιερέας πλένει τα χέρα του για την θυσία, εκατέρωθεν δυο νέοι ,
ο ένας οδηγεί το πρόβατο επί σφαγήν και ο άλλος παίζει διάυλο. [www.users.sch.gr
/ellinikos politismos](http://www.users.sch.gr/~ellinikos.politismos)*

Η Γνώση με τρόπο απλό και κατανοητό!